

Силабус
освітнього компонента **ОК06**

Технології навчання у вищій школі

Рівень вищої освіти:	Другий (магістерський)
Галузь знань:	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність:	015 Професійна освіта
Освітньо-професійна програма:	Професійна освіта. Електроніка, метрологія та радіо телекомунікації Професійна освіта. Транспорт
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=2847
Рік навчання:	1
Семестр:	1 (осінній)
Обсяг освітнього компонента	4 кредити (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Консультації:	За графіком
Назва кафедри:	Кафедра філософії та педагогіки професійної підготовки
Мова викладання:	Державна
Керівник курсу:	Черкашина Жанна Віталіївна, доцент кафедри
Контактний телефон:	+38 (057) 707 37 86
E-mail:	phil@khadi.kharkov.ua

Короткий зміст освітнього компонента:

Метою дисципліни є формування у студентів знання про сучасні педагогічні технології навчання у ЗВО, розвиток розуміння сутності, закономірностей, тенденцій та перспектив розвитку педагогічного процесу (освіти) у вищій школі; ознайомлення із формами і методами навчання за сучасними технологіями, які необхідні майбутньому фахівцю для творчого планування навчального процесу; розвиток знання та уміння щодо активізації навчально-пізнавальної діяльності за допомогою використання інноваційних технологій навчання.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: процес виникнення, становлення і розвитку сучасних педагогічних технологій та їх використання і доцільність в університетській освіті.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- дослідження вимог до організації навчально-виховного процесу відповідно до сучасних тенденцій розвитку освіти у державі;
- вивчення сутності педагогічних технологій – поняття, класифікації, концептуальні ідеї, цільові орієнтації, особливості змісту;
- засвоєння системи знань і уявлень про закони, принципи й методи навчання у ЗВО;
- вивчення основних технологій навчання у вищій школі та особливості їх використання;
- встановлення сучасних наукових підходів щодо використання технологій навчання у ЗВО;
- вивчення сутності та завдання технологічного підходу у активізації навчання у вищій школі;
- аналіз наукових засад використання технологій навчання у вищій школі;
- навчити самостійно визначати форми, методи, засоби, що відповідають конкретним педагогічним технологіям;
- встановлення доцільності використання технологій навчання у процесі викладання спеціальних дисциплін;
- застосування педагогічних технологій у професійній діяльності.

Передумови для вивчення освітнього компоненту: освітні компоненти бакалаврського рівня освіти педагогічного спрямування.

Компетентності, яких набуває здобувач:

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

ЗК 5. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК 1. Здатність застосовувати і розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру і проблем професійної освіти;

ФК 2. Здатність враховувати різноманітність студентів при плануванні і реалізації освітнього процесу в професійній освіті;

ФК 3. Здатність застосовувати і створювати нові освітні інструменти і технології та інтегрувати їх в освітнє середовище професійної освіти;

ФК 5. Здатність розробляти і реалізовувати проекти у професійній освіті, у тому числі міждисциплінарні, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення;

Результати навчання відповідно до освітньої програми:

ПРН 3. Ефективно формувати комунікаційну стратегію, здійснювати ділову комунікацію і доносити зрозуміло і недвозначно свої думки та аргументи до фахівців та широкого загалу, вести професійну дискусію;

ПРН 5. Обирати оптимальну стратегію колективної діяльності, міжособистісного спілкування та взаємодії для реалізації комплексних проектів у професійній освіті та міждисциплінарних проектів з урахуванням етичних, правових, соціальних та економічних аспектів;

ПРН 6. Організувати освітній процес у сфері професійної освіти на основі людиноцентрованого підходу та сучасних досягнень педагогіки і психології, керувати пізнавальною діяльністю, здійснювати ефективне та об'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів освіти;

ПРН 7. Створювати освітнє середовище професійної освіти, що є сприятливим для здобувачів освіти і забезпечує досягнення визначених результатів навчання;

ПРН 9. Будувати і досліджувати моделі процесів у галузі професійної освіти.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	ЛК. Сутність технологічного підходу до навчання у вищій школі	2	
	ПР. Теоретичні основи використання педагогічних технологій навчання та їх практична доцільність	2	
	СР. Створити презентацію на тему «порівняльний аналіз технологій навчання у зарубіжній та вітчизняній практиці»	8	
2	ЛК. Класифікація та основні поняття педагогічних технологій навчання: традиції та інноватика	2	
	ПР. Традиційні та інноваційні технології навчання: основні ознаки та особливості	2	
	СР. Побудувати таблицю основних наукових підходів щодо використання педагогічних технологій у навчальному процесі вищої школи	8	
3	ЛК. Особистісно-орієнтована освіта та технології	2	

	ПР. Використання особистісно-орієнтованих технологій у процесі викладання лекційних курсів із фахових дисциплін	2	
	СР. Проведіть порівняльний аналіз технологій: традиційну та особистісно-орієнтовану. Розробити план навчальної дискусії на тему «Індивідуальний та колективний підходи до навчання»	8	
4	ЛК. Технології розвивального навчання	2	
	ПР. Дослідження етапів навчального заняття у розвивальній технології	2	
	СР. Охарактеризувати концептуальні положення (дидактичні принципи) розвивального навчання та розкрити особливості методики проведення заняття у системі розвивального навчання	2	
5	ЛК. Технології інтерактивного навчання у вищій школі: ігрові та кейс-технології	2	
	ПР. Коучинг-технологія, метод проектів, кейс-метод, інноваційне застосування групової роботи	2	
	СР. Розробка плану конспекту лекційного та практичного заняття із використанням інтерактивних технологій навчання на прикладі технічних і психолого-педагогічних дисциплін	7	
6	ЛК. Педагогічна технологія проблемного навчання	2	
	ПР. Теоретичні та методичні аспекти використання технології проблемного навчання на лекціях та семінарських заняттях	2	
	СР. Розробити план-конспект заняття із використанням технології проблемного навчання на прикладі дисциплін технічного профілю підготовки	8	
7	ЛК. Комп'ютерні та інформаційні технології навчання у вищій школі	2	
	ПР. Дослідження технології програмованого навчання	2	
	СР. Діагностика навчальних досягнень студентів та психолого-педагогічних особливостей за допомогою розробки комп'ютерних програм та тестів	9	
8	ЛК. Технологія дистанційного навчання у вищій школі: сучасний стан та перспективи	2	
	ПР. Організація та технологія створення дистанційних курсів у вищій школі на прикладі фахових дисциплін	2	
	СР. Технологія змішаного навчання та проблема її застосування. Розвиток blended-learning у зарубіжній освітній практиці	8	
Разом	ЛК	16	
	ПР	16	
	СР	58	

Методи навчання:

МН1: словесний (лекція, навчальна дискусія, пояснення, розповідь);

МН2: практичний (практичні заняття, виконання вправ, виконання ситуативних завдань);

МН4: робота з літературою (навчально-методичною; нормативною літературою; робота з посібниками; пошук інформації за завданням);

МН6: самостійна робота;

МН8: метод проектів.

МН10: інноваційні методи (дистанційне навчання)

Система оцінювання та вимоги:

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за бальною шкалою оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальну шкалу. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

1.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

1.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

1.3 Семінарські заняття оцінюються якістю виконання індивідуального завдання/реферату.

2 Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному занятті (лабораторному чи семінарському) за чотирибальною шкалою («5», «4», «3», «2») і заносяться у журнал обліку академічної успішності.

– «відмінно»: здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре»: здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно»: здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

– «незадовільно»: здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

3 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K_{\text{поточ}} = \frac{K_1 + K_2 + \dots + K_n}{n},$$

де $K_{\text{поточ}}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;

K_1, K_2, K_n – оцінка успішності n -го заходу поточного контролю;

n – кількість заходів поточного контролю.

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (таблиця 1).

Таблиця 1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66
4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60

4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99	від 35 до 59
повторне складання							
4,55	91	4,00	80	3,45	69	від 0 до 1,77	від 0 до 34
4,5	90	3,95	79	3,4	68	повторне вивчення	

Підсумкове оцінювання

1 Екзамен проводиться після вивчення всіх тем дисципліни і складається здобувачами вищої освіти в період екзаменаційної сесії.

2 До екзамену допускаються здобувачі освіти, які виконали всі види робіт, що передбачені навчальним планом з дисципліни:

– були присутні на всіх аудиторних заняттях (лекції, практичні заняття) або своєчасно відпрацювали всі пропущені заняття (виконали завдання, пройшли опитування та тестування);

– набрали мінімальну кількість балів за поточну успішність $K^{\text{поточ}}=60$.

Якщо поточна успішність з дисципліни нижче ніж $K^{\text{поточ}}=60$, здобувач освіти має можливість підвищити свій поточний бал до мінімального до початку екзаменаційної сесії.

3 Оцінювання знань здобувачів при складанні екзамену здійснюється за 100-бальною шкалою.

4 Екзамен вважається складеним позитивно, якщо здобувач набуде мінімум 60 балів.

У разі, якщо здобувач набуде менше 60 балів, він має повторно вивчити матеріал навчальної дисципліни та здійснити повторне складання екзамену.

5 Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як середньозважена оцінка, що враховує загальну оцінку за поточну успішність і оцінку за складання екзамену.

$$PK = 0,6 \cdot K^{\text{поточ}} + 0,4 \cdot E,$$

де E – оцінка за результатами складання екзамену (за 100-бальною шкалою).

0,6 і 0,4 – коефіцієнти вагомості контролю поточного та екзаменаційного відповідно.

6 Якщо за поточну успішність здобувач набуває 85 і більше балів, він має право (у якості заохочення) на автоматичне отримання такої ж оцінки (у кількісному значенні) за екзамен.

Додаткові (заохочувальні) бали

1 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові (заохочувальні) бали.

2 Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем освіти до підсумкової оцінки з дисципліни.

3 Кількість додаткових балів, що нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значущості, за умови, що тема конкурсної/наукової роботи є дотичною до тем дисципліни:

- призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;
- участь у міжнародному/всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів;
- участь у міжнародних/всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;
- участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів
- участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;
- виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

4 Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

5 Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни та виконання курсової роботи визначається згідно зі шкалою, наведеною в таблиці 3.

Таблиця 3– Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80-89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	D		Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки	
60-66	Задовільно		E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
0–34	Непринятно		F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvz_85_1_01.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvz_67_01_MEK_1.pdf).
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література:

Основна література:

1. Бондаренко В.В., Кухаренко В.М. Педагогіка та технологія дистанційного навчання: навч. посіб. Х. : ХНАДУ, 2013. – 172 с.
2. Волкова Н.П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. – 360 с.

Додаткова література:

3. Бистрова Ю.В. Інноваційні методи навчання у вищій школі України. *Право та інноваційне суспільство*. 2015. 1 (4). 27-33.
4. Барановська О. В. Дидактичний контекст та особливості реалізації педагогічних технологій в умовах профільного навчання [Didactic context and peculiarities of pedagogical technologies in the profile education] / Барановська О. В., Косянчук С. В., Трубочева С. Е., Чорноус О. В. *Polish Science Journal*. 2018. Issue 3. 62–72.

5. Гончаренко С. Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997. – 376с.
6. Кизенко В. Технологічний підхід до реалізації профільного навчання: психодідактичний ракурс. *FOLIACOMENIANA: Вісник Польсько-української науково-дослідницької лабораторії психодідактики імені Я. А. Коменського*. 2017. 42-45.
7. Лебедик Л.В., Стрельніков В.Ю., Стрельніков М.В. Сучасні технології навчання і методики викладання дисциплін: Навчально-методичний посібник для слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти / Л. В. Лебедик, В. Ю. Стрельніков, М. В. Стрельніков. – Полтава : АСМІ, 2020. – 303 с.
8. Прокопів Л. Інформаційні технології в педагогіці: методичні рекомендації до самостійної роботи / Л.М. Прокопів. – Івано-Франківськ, 2013. – 60 с.

Інформаційні джерела:

9. Офіційний сайт Лабораторії психодіагностики. URL: <http://psychology.univer.kharkov.ua/lab.htm>
10. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: www.mon.gov.ua.
11. Офіційний сайт Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. URL: www.khadi.kharkov.ua/

Розробник

доцент кафедри ФППП, канд. пед. наук

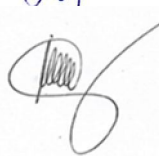
Вікторія ЧЕПУРНА

гарант ОП «Професійна освіта. Метрологія, стандартизація та сертифікація» д-р техн. наук, доц.

Андрій КОРОБКО

гарант ОП «Професійна освіта. Транспорт», д-р техн. наук, проф.

Михайло ПОДРИГАЛО

Завідувач кафедри ФППП,
канд. пед. наук, доц.

Володимир БОНДАРЕНКО